

GORICA

Izhaja vsak torek in soboto ob 4. uri popoldne. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 10 K, polletno 5 K in četletno 250 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekališču po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v "Narodni tiskarni", ulica Vetterini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo "Gorice". Oglasi se računajo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 14 vin., 2-krat po 12 vin., 3-krat po 10 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

Tiska "Narodna tiskarna" (odgov. L. Lukežič).

Slovensko sirotišče.

"Soča" z dne 27. oktobra t. l. rohni zopet proti slov. sirotišču in pridružuje svoje "naprednjake", naj ne dajo v to svrhu niti beliča, dokler se ne sprejme pravila, kakor si želi A. Gabrščekova "Soča". To se pravi z drugo besedo, v tem zavodu mora komandirati A. Gabršček, v zavod se morajo vpeljati njegovi nazori, njegova načela in načela "Svobodne Misli", ali pa — zavoda ne sme biti. —

Kdor hoče razumeti to herostratstvo v vsej njegovi nizkoti, mora poznati vsaj površno zgodovino tega vprašanja. Da spozna naše ljudstvo grdo perfidnost "Sočin" zdražbarjev in hujšakčev, mu podajamo tu v glavnih potezah to zgodovino.

Če je nam goriškim Slovercem dandanes kak zavod potreben, je gotovo potrebno slov. sirotišče. Komu ne trže bolest srce, ko vidi — tako rekoč — na cesti zapuščene sirote brez starišev, brez sorodnikov, brez varstva in podpore, prepučene samim sebi, mrazu, lakoti, pehanju od hiše do hiše? Usmiljenje s tako deco je zvečilo vže pred leti nekatere gospode duhovnike in druge psvetne možake skupaj, ki so si postavili plemenito a težko nalogo, ustanoviti za tako deco slov. starišev tu v mestu primerne zavetišče. Zložili so sami, kolikor so mogli, v ta namen in podvrgli se sitni in neprijetni nalogi, nabirati milodare v to svrhu. V teku let nabrali so izdatno svoto za sirotišče, za katero so prispevali le od "Soče" toli obsovaženi klerikalci.

Italijani, ki tvorijo nekaj nad tretjino vsega prebivalstva v deželi, imajo v mestu tri taka zavetišča in četrto snujejo sedaj v Gradišči. A mi Slovenci nimamo nobenega. Zakaj to? Je-li tu merodajen le moment usmiljenja do dece?

Ne! v poštev pride tu tudi vzgojevalni in narodni moment. Zdrava načela vzgoje, spojena z usmiljenjem do teh sirot, zahtevajo take zavode na narodni podlagi. Mislite si zapuščeno siroto, ki nima nikogar na svetu nego Boga, in pomislite, da se vtakne taka sirota med ptujo deco, katere ne razume, med ptuje varuhe in oskrbnike, katerim ne more potočiti svoje bolesti, svojih rev in težav — ali ni takemu zapuščenu otroku znoreti?

Ustanovitev slov. sirotišča s stališča usmiljenja in vzgoje in z narodnega stališča je potemtakem neobhodno potrebna.

To je spoznala in pripoznala tudi lokalna vlada, ki je sklicala vse župane iz goriške okolice, vse poslance in druge voljake v posvetovanje na tukajšnje c. kr. glavarstvo v svrhu določitve, katera ustanovitev bi bila najprimernejša v proslavo 60-letnega vladanja Nj. Vel. našega presvitlega cesarja. Tega sestanka udeležili so se skoro vsi vabljenci, le gospoda poslanca A. Gabrščeka ni bilo tam. Po daljšem posvetovanju so prišli vsi navzoči — liberalci, klerikalci, agrarci, naprednjaki in nazadnjaki — do soglasnega sklepa, naj se podpira v ta namen ideja ustanovitve slov. sirotišča v Gorici ter naj se vabita tudi c. kr. glavarstvo v Tolminu in Sežani, da pristopita k temu plemenitemu podjetju. V to volil se je takoj odsek sedmih udov po navsvetu g. poslance Ign. Kovača iz Ajdevčine, v katerem sede med drugimi gg. dr. Franko, šolski nadzornik Finžgar in

— če se ne motimo — tudi g. prvaški župan Furlani, ki gotovo ne diše po klerikalizmu. —

Ta zadeva ni potemtakem več le vprašanje usmiljenja do sirot, vzgoje in narodnosti, marveč tudi izraz lojalnosti, patriotizma in ljubezni do Nj. Veličanstva. To morajo priznati vsi župani iz goriške okolice, vsi poslanci in drugi veljaki, kiso bili vabljeni k omenjenemu sestanku.

Izvoljeni odbor se je posvetoval v prvi seji med drugim tudi o načelih, po katerih naj bi se slov. sirotišče upravljalo. Vsi odborniki so se strinjali s predlogom, naj sloni zavod strogo na verski podlagi in naj bode pod duhovskim nadzorstvom. Vsi so pripoznali dejstvo, da zamore olajšati nesrečnim zapuščenim sirotam življenje le tolsžba, katero daje Kristova vera. Čast odbornikom, da so to idejo ne le odobraval, marveč izrecno zahtevali. Saj postopajo v dejanju tudi italijanski liberalci strogo po teh načelih pri svojih zavodih.

In sedaj pride "Soča" in hoče uničiti vse to podjetje le iz razloga, ker se boji njen lastnik, da ne bo njemu in njegovi stranki v prilog. Česar on ne odobri, če je še tako potrebno in plemenito, to naj pogine, naj se uniči. To je parola "Soče" in njenega lastnika v tem in vseh drugih vprašanjih. Kaj njemu mar potreba zavoda in plemenitost ideje? Kaj njega briga lojalnost in patriotizem naših občin? Njemu je le osebna čast, mogočnost in osebna korist nad vse!

Vsi avstrijski narodi, vsa Evropa se klanja viteškemu vladarju, kateremu je božja milost dovolila, voditi našo državo skozi 60 let; vse tekmuje v tem, da bi izkazalo njemu svoje globoko spoštovanje, svojo udanost in ljubezen ob zatonu njegovega življenja; — le Andreju Gabrščeku ni tak pojav nič, če ni njemu v prilog.

Tudi v drugih narodih so različne stranke, ki so si zelo nasprotne in sovražne, a ni je take, ki bi ovirala na katerikoli način blagega podjetja v proslavo 60-letnice Nj. Veličanstva. Tudi med liberalnimi in klerikalnimi Lahji so huda nasprotstva; a nikdo se ne upira ustanoviti it. sirotišča v Gradišči, dasi ga hočejo imeti klerikalni Lahji na strogo klerikalni podlagi.

A kako pa pri nas? V jubilejskem odboru so zastopane vse slovenske stranke. Odbor se je volil po navsvetu liberalnega poslance soglasno. Isti je odobrila pravila in načela, po katerih naj bi se zavod vodil; — a v kljub temu se zaganja "Soča" v plemenito podjetje slov. sirotišča, ker ni dal on, Andrej Veliki, za to podjetje svojega "placet", in ker se boji, da bi mu ta zavod nič ne koristil bodisi v denarju bodisi kot reklama.

Kaj pravijo k temu naši agrarci? — kaj liberalci, katerim ni še zadušila strankarska strast čuta do človeštva in ljubezni do viteškega vladarja?

Kaj pravijo k takemu zavezniku prošt Faidutti in njegovi pristaši, nositelji avstrijskega patriotizma po Furlaniji?

In slov. trgi in mesta, ki ste volili Andreja Gabrščeka svojim poslancem, odobrujete-li njegove izbrube neusmiljenja in podiranja svetih podjetij?

Odgovorite soglasno: Ne, ne in stokrat ne! Zato pa darujte soglasno svoj prispevek za slovensko sirotišče!

To bo najlepši odgovor "Soči" in njenemu lastniku v tem vprašanju.

Profi Gabrščekovi „lažitorbi“.

Nekdo trobi v "Soči" zopet v svoj lažnjivi rog, da ~~ni~~ res, kar smo v "Gorici" pisali o Gregorčičevih darovih v šolske svrhe. Da zapremo predrznežu sapo, nam preostaja edino to sredstvo, da pozivljamo dotičnika, naj se pod svojo trditvev podpiše. Mi mu zabrusimo potem v obraz lažnika — in on naj nas toži. Mi smo "Sočo" že enkrat ugnali v zadevi slovenske trobojnice na pesnikovem grobu; upamo, da bo to sredstvo tudi zdaj pomsgalo.

Neki slepilec javnega mnenja piše v "Soči", da Gabrščekovi niso taki "liberalci" in brezverci, kakoršne jih slika "Gorica". In kako dokazuje svojo trditvev? Pravi, da to dokazuje dejstvo, da so se mogli domeniti z goriškim proštom glede volitev v deželni odbor. Presmešno! Saj so ljudje, ki bi se zvezali tudi z Belcebubom, če bi jim pomagala taka zveza do deželnega odborništa in do zlatih jaslji v deželni hiši. Čudno, čudno! Lani so grozili temu proštu, da mu zbijejo s "kančni" mitro z glave, letos pa se mu obešajo za črno sukno in hčejo s tem dokazati, da niso "taki liberalci"!

Gabršček je drzno trdil, da za "Sočo" ni še nikdo daroval niti groša in da mu ni treba hvaležnosti skazati nikomur, najmanj pa duhovščini.

Navedli smo po izkazih njegove "Soče" imena duhovnikov, ki so mu res darovali razne svote. S tem je dočnan dokaz, da je Gabrščekova trditvev neresnična. V svojem odgovoru nam je Gabršček razodel, da so bili nekateri darovi v "Sočinem" izkazu le fingirani. On taji namreč, da bi bili darovali trije duhovniki na Tolminskem 15 glđ., trije duhovniki izpod Čavna 8 glđ. itd.; on pravi, da teh darov ni bilo in da so že vsi zapopaseni v svoti tristo goldinarjev, ki mu jo je daroval Gregorčič.

Ta je pa lepa!

Torej je Gabršček fingiral darovatelje in darove, da bi imel nekako vabo za nove darove.

In kako se je sam tituliral! V izmišljenem izkazu je daroval župnik na Tolminskem 5 glđ. za "mučenika", trije duhovniki izpod Čavna pa so dali 8 glđ. za "narodnega bojevnika".

Lepe reči spravlja Gabršček na dan!

"Soča" imenuje Gregorčiča zopet "absolutista". Še po razkolu l. 1899. je trdil dr. Tuma v "Soči", da je bil Gregorčič "vedno prijenljiv", Tumov razkolni pobratim Gabršček pa je vprašal v odprtem pismu Gregorčiča ("Soča" 4. avgusta 1899): "Kdaj sem jaz teroriziral Vas ali druge veljake? Ali se nisem vedno lojalno še preveč! — udajal se čini? Posnemal sem Vas — saj ste se tudi Vi, da ste se mi kar smilili". Seveda je začela Gabrščekova "Soča" Gregorčiča koj "po razkolu na celi črti obrekovati in blatiti. Kdo se bo torej čudil, da ga je imenovala že

19. junija 1900 tudi absolutista, da ga imenuje tako vsakokrat, ko oči Gabrščekov terorizem zakrivati. Gabrščekovo pesem o Gregorčičevem absolutizmu so začeli čivkati v najnovejšem času tudi nekateri drugi mladi tiči, ki so se preselili iz mrzlejših krajev v našo solnčato Gorico. Toliko o tem za danes,

"Soča" piše: Samo zabavljanje proti Gabrščeku je v "Gorici". Gregorčič pogreva same stare reči, že tolikokrat ovržene. Zato se ne spleča odgovarjati na vsa podtikanja in laži. Pa čemu tudi, ko Gregorčičeva pogreta "rihta" smrdi ljudem v taboru klerikalne stranke!

Naš odgovor:

Ni poštene, da podtika "Soča" Gregorčiču članke, s katerimi ni Gregorčič v nikaki zvezi. Tista "pogreta rihta" je pokvarila Gabrščeku želodec; s splošno frazo, da se ne spleča odgovarjati, se nam "Soča" ne izmuzne. Te "stare reči" slonijo na citatih iz Gabrščekovega glasila in so dejstva, katerih Gabršček niti ne skuša ovrči, ne pa, da jih je že tolikokrat ovrzel. Naj odgovori Gabršček n. pr. na naš članek "Skandalozna zveza" in naj ovrže le eno trditvev tega članka!

Ali morda ni res, da je on sam pisal, da je od l. 1889. dalje v odprtem boju z duhovščino? Ali ni res, da je njegova "Soča" smešila verske resnice? Ali ni on govoril v svojem članku tudi o "stari šari židovskih pravljic starega zakona"? Ali ni njegov list večkrat obžaloval, da nismo Slovenci postali luterani? Ali ni on prodajal in s tem širil Wahrmondovo brošuro, v kateri se taji Kristusovo božanstvo?

Ves svet ve, da je Gregorčičev klub obstruiral v deželnem zboru, ker je hotel preprediti krivico, ki mu je preti. Naša slovenska ljudska stranka je imela pri prvi volitvi v splošni kuriji relativno večino; v kmečkih občinah so dobili naši poslanci večino in zastopajo torej večino kmečkega ljudstva. Gabršček pa je hotel s svojo zvezo s Faidutti-jem naše poslance popolnoma izolirati in je zahteval za svojo stranko obe slovenski mesti v deželnem odboru. Naši poslanci — zastopniki večine slovenskega kmečkega ljudstva naj bi ne imeli nobenega deželnega odbornika, naj bi ne imeli nobenega vpliva na deželno upravo! Proti ti očitni krivici se je Gregorčičev klub uprl in nastopil proti temu nasilstvu z obstrukcijo. Naši poslanci so hoteli preprediti posebno to, da bi ne dobil v roke uprave dežele — en Gabršček. Gregorčič je v "Slovenca" izrecno izjavil: Klub obstruiraj, da zabrani Gabrščeku, očetu goriškega liberalizma, vstop v deželni odbor. Zdej pa poslušajmo, kaj trdi "Soča". Ta lažitorba pravi, da je Gregorčič obstrukcijo uganjal z namenom, da bi ubranil vstop v deželni odbor A. Gabrščeku ~~ne~~ dr. Frankotu! Ne, ne, Gabrščeku ne bo nič pomagalo, da se obeša Frankotu za sukno; prej ali slej se ga bo moral Franko vendar otresti.

Uspavalna akcija.

To sta si privoščila kraška poslanca, pristna, ne iz druge dežele izposojena, kar jedino jima je v prilog. No, kdo ju ne pozna, teh dreh akvizicij na polju

slovenskih obrtnikov. In zakaj je bil Gabršček vprizoril proti temu zavodu tako strašno gonjo? Gotovo ne iz ljubezni do naroda. Svojega namena k sreči ni dosegel vsled jako previdnega postopanja „Centralne posojilnice“. Ko je pozneje Gab. poželel štacuno, moral je biti žrtva Zornik, ki je imel svojo trgovino v hiši „Ljudske posojilnice“, ravno tam, kjer ima sedaj Gabršček svojo. Zornik je moral iz hiše, da se je Gabršček nastanil tam notri.

Pravijo, da glasoviti „pirhi“ nič ne nesejo. No, če drugemu ne nesejo, nesejo Gabrščeka. Poleg štacune, koliko anons, računov, pisarniških knjig in drugih potrebičin pomaga polniti njegov žep!

Pravijo tudi, da sezida „Ljudska posojilnica“ Gabrščeku tiskarno tam, kjer ima sedaj Ahac hlev v najemu. Vse mogoče! „Lj. pos.“ naj gleda, da še nje Gab. enkrat ne vrže ven iz hiše.

Da si Gabršček ni pridobil za narodno delo niti vinarja, to je mogoče, ker je pri njem res pravega narodnega dela presneto malo, pač pa si je pridobil v delu za lastni žep ogromne svote. Mi bi sicer tega Gabrščeku ne očitali, ko bi ne bil že toliko škodoval goriški deželi, ko bi tako grdo ne bil napadal različne, res dobre rodoljube, ko bi take strašne krivice ne delal dr. Gregorčiču in ko bi se tako nesramno in krivično ne bahal.

Mi želimo Gabrščeku v trgovini najboljšje vspehe, a izbiye naj si iz glave; da bo kedaj zagospodoval na političnem polju v naši deželi.

Z dežja pod kap. V „Slov. Narodu“ od srede čitamo: „Pevsko in glasbeno društvo v Gorici je na svojem izrednem občnem zboru izbralo za predsednika gosp. prof. Ferd. Seidla. Dosedanji predsednik in ustanovitelj društva dr. H. Tuma se je odpovedal predsedništvu z namenom, da bi društvo vsled njegove spremembe v političnem naziranju ne trpelo škode“.

Tej izjavi si dovoljujemo pripomniti: Želeti je, da bi se Pevsko in glasbeno društvo res oprostilo vsakega politično strankarskega vpliva, in le občajujemo, da se to že zdavno ni zgodilo. Nastop tega društva nasproti S. Gregorčičevi slavnosti je pač jasea dokaz, kakšni in čegavi vplivi so bili dosedaj v tem društvu merodajni. Vprašamo pa, ali res misli Pevsko in glasbeno društvo, da z izvolitvijo prof. Seidla za predsednika preneha politična tendencioznost in politično strankarsko vplivanje v tem društvu? Prof. Seidl velja za najzagriznejšega in neizprosnege strankarja ter za najvestejšega pristaša Gabrščeka in njegovega delovanja (razdiranja!) Dvomimo, da bi se ta gospod hotel in mogel brzdati, dvomimo, da bi se hotel otresti vpliva svojega političnega vzora Gabrščeka. Če bi Tumovo politično naziranje društvu lahko škodovalo, ali ne morda še bolj Seidlova znana strankarska zagrizenost? Kedarkoli so se imele na Goriškem politične strasti nekoliko poleči, je ta zagrizenec vedno pihal v ogenj domačega razpora. Sicer pa: sami sejali, sami želi!

Po „Sočini“ metodi. Kak naroden delavec in dobrotnik goriških Slovencev je Gabršček, smo čitali že večkrat v „Soči“. Kdor ne verjame, da Gabršček ni velik dobrotnik ljudstva ter požrtvovalen rodoljub, ta ne bo zveličan. Iz same dobrotljivosti do goriških Slovencev je bil proti pobiranju užitnine v deželni režiji; iz same dobrotljivosti do ljudstva — saj on bi imel efektivno škodo, kakor pravi — sili na vse kriplje v deželni odbor, ter je vsled te svoje zahteve povzročil obstrukcijo, ki je napravila deželi 15.000 K škode. Vse iz ljubezni do naroda. Škoda, ki je vsled obstrukcije nastala deželi, je dolžan povrniti v prvi vrsti And. Gabršček, ki se je zavezal s Fajduttijem ter sili v deželni odbor in to dvoje ravno je vzrok obstrukcije.

Šolsko vodstvo šestrazredne ljudske šole v „Malem Domu“ naznanja, da dne 3. novembra t. l. ob 8. uri zjutraj se prične zopet šolski pouk, kateri je radi nalezljive bolezni prenehal dne 16. oktobra t. l. Povabljuje se roditelji, da dotične svoje otroke pošljejo v šolo omenjenega dne in naj skrbijo, da bodo šolo redno obiskovali, ker le tako se naučijo, kar so sedaj radi bolezni zakasnil.

„Čuki“ pred sodnijo. Danes se je vršila pred tuk. okrajnim sodiščem obravnava radi dogodkov na Gradu v Mirnu. Obravnava je dokazala, da so bili naši telovadci od liberalnih „urhov“ izživani in napadeni. Dokazala je, da so bili telovadci siljeni se braniti. Mladi fantje pa so od „urhov“ razdraženi prekoračili silobran in so dobili za to 2 po 10 dni eden 7 dni, eden 5 dni zapora, eden pa 10 K globe. Nasprotniki so dobili: Fr. Jakil 3 dni, Julij Jakil 20 K, oz. 2 dni, Kogoj N. 10 ali en dan, Izidor Faganelli 15 K ali en dan zapora. Obravnava je nadalje dokazala, da je učitelj Anton Faganelli upil „Abaso neri“, „Abzug čuki“ in z drugimi trobil. Dokazala je tudi, da so dobili kar so iskali in zato jim sodnik ni prisodil nobene odškodnine za ozdravljenje razbitih glav.

O italijanskem vseučilišču — se je jelo spet pisati po časopisih. Italijanski državni poslanci so te dni zahtevali od naučnega ministra jasno izjavo, kaj misli z u. tanovitvijo italijanskega vseučilišča. Minister jim je dal nepovoljen odgovor. Lahom sicer ne zavidamo ital. vseučilišča, a naše stališče napram temu vprašanju smo že večkrat precizirali. V deželah, kjer so Lahi v veliki manjšini, kakor n. pr. na Primorskem, vendar ne smejo zahtevati svoje univerze. Lahom ostane edino Trident, kot izključno ital. mesto, kjer bi smela vlada ustanoviti Lahom njih vseučilišče. S to mislijo se morajo Lahi sprijazniti, ako hočejo kedaj doseči svoje vseučilišče. Na Trst ni misliti v sedanjih razmerah. Pristoja poprej Slovincem kot Lahom vseučilišče na Primorskem. Mi pa tega ne zahtevamo, ampak smo se vsi Slovinci zjediniili za Ljubljano, kot našo prestolnico. O Trstu Lahi ne morejo tako reči. Ube-rejo naj pot za Slovinci, kar bo edino pametno. Ko pa bo vlada ustanavljala Lahom vseučilišče, se pomenimo tudi Slovinci z vlado. Saj vendar ne gre, da bi poprej Lahom ustanovila univerzo, ki jih je vseh skupaj še ne tričetrt milijona, nas Slovence, ki nas je skoraj dva milijona, pa pustila čakati.

— Goriški mestni svet je imel svojo sejo v četrtek. Župan Jarij Bombig naznani odpoved mestnega svetovalca višesodnega svetnika Ciani-a, ki je službeno premeščen v Trst. Nadalje naznani župan, da je posredoval pri policiji in vojaški oblasti izaradi hudih vojaških izgredev, da bi se isti ne ponavljali v mestu. Potem pravi, da mestni proračun za l. 1909 je skoraj pokrit, nepokritih je samo še 56 tisoč K za izvanredne stroške in skrbelo se bo, da se tudi ta svota pokrije na kak način, ne da bi bilo treba povišati občinskih doklad. Nato se je vršila volitev drugega podžupana. Izvoljen je bil dr. Venier. Nato so prešli k dnevnemu redu. Podaljšala se je pogodba z dediči Ritter v zadevi vođe iz Soče, za katero plačuje magistrat letnih 14.000 K. Dovolili 400 K mestni knjižnici, enako 800 K muzeju. O železnici Gorica-Cerwinjan se je tudi nekaj govorilo.

Na vrsto je prišel predlog, naj se trg starega sv. Antona ne imenuje več tako, marveč Piazza Carlo Goldoni, Korenjski trg pa Piazza Edoardo de Amicis. Kaj pade še na um našim mestnim očetom! Posebno znani Pinavčič se je ogreval za ti spremembi. Starešina Usaj se je uprl, da bi se spremenilo ime trgu starega sv. Antona ter je rekel, da sv. Anton je prišel iz Padove v Gorico in se nastanil v samostanu na omenjenem trgu. Sicer njemu ni nič mari, če je slučajno sv. Anton svetnik, glavno je, da je bil sv. Anton — Italijan. Zato ne

kaže trgu imena premeniti. Pinavčič pa je rekel, da ima več zaslug za italijanstvo Carlo Goldoni kakor sv. Anton. Ko so glasovali, je Pinavčičev predlog padel. — Ko se je glasovalo za spremembo imena trga Korenj, so glasovali za to vsi mestni očetje, in od sedaj naprej se bo Korenjski trg imenoval „Piazza Edmondo de Amicis“. Kdo je bil ta de Amicis? Velik sovražnik Avstrije! S tem, da so mestni očetje to sklenili, so se obenem izrekli, da odobrujejo njegove napade na Avstrijo. Mi Slovinci bomo pa le naprej rabili v govorjenju in medsebojnem dopisovanju ime Korenj, kakor rabimo Travnik, Gospoka ulica itd., pa naj bo mestnim očetom ljubo ali pa ne. Kaj mislijo ti gospodje, da se velikanski mestni dolgovi poplačujejo s spremijnjanjem imen mestnih trgov in ulic? Kaj menijo, da dobi mesto prepotrebne vođe vsled takih sprememb? Pa tudi v tem se jako motijo, ako menijo, da bodo s takimi harlekinadami rešili italijanstvo Gorice! —

— Razstava izdelkov obrtnih učencev v Gorici. — Zavod za pospeševanje male obrti v Gorici je priredil v veliki dvorani trgovske in obrtne zbornice v Gorici razstavo izdelkov obrtnih učencev vseh strok. Reči moramo, da je razstava jako lepo in ukusno urejena. Izdelki obrtnih učencev so nekateri krasni, celo umetni. Vidi se, da obrt v Gorici, kar se lepe tehnike tiče, vidno napreduje. V to je v nemali meri pripomogel zavod za pospeševanje male obrti, ki ima deželno podporo. Le ta je v našem mestu priredil že več poučnih tečajev raznih obrti, ki so bili vsi dobro obiskani. Etako otvori v novembru tečaj za čevljarje. Le škoda, da je pouk samo italijanski in tako otežkuje našim učencem vstop v tečaj. Učenci slovenskih mojstrov so na razstavi častno zastopani, njih dela so lepa, umetna. Na razstavi je zastopana tudi naša tiskarna po lepih tiskarskih delih njenih učencev. Razstava je vredna, da se jo obiše. Odprta je vsak dan od 9. do 12. predp. in od 3. do 5. pop.

— Za vojaške novince. Vsi oni mladeniči, ki so bili rojeni leta 1888 in so pristojni v Gorici, se morajo oglasiti pri mestnem magistratu (vojaški oddelek) in sicer v mesecu novembru. Prošnje za delno oprostitev od vojaške službe ali za druge ugodnosti v smislu §§ 33. in 34. vojaške postave se morajo vložiti do konca februarja 1909. Ravno tako se morajo oglasiti pri vojaškem oddelku mestnega magistrata vsi oni mladeniči, ki so sicer rojeni v Gorici l. 1888, 1887 in 1886, a so pristojni v druge občine. Prinesti morajo seboj dokumente, iz katerih je razsodna njihova pristopnost.

— Za vojake. Vožnja po železnici boče od 1. januarja 1909 prosta za vojake, ki nastopijo vojaško službo. Etako bodo prosti voznine vsi rezerviste, ki gredo na vojaške vaje.

— Vlaku izkazal čast Najsvetejšemu? — Z Anrovega se nam piše: V nedeljo 25. t. m. pozno zvečer je nesel naš pred. g. kurat Vidmar sv. popotnico naglo oboleli bolniac. Pot do bolnice pa pelje tik ob železnici. Čarkvenik pred duhovnom je nesel navadno raznobarvno svetilko. Ker je bila črna tema, imel je g. kurat zraven še belo lučico. V tem hipu pa pridrdra od zadej (iz Kanala) osebni vlak. Ko pride zraven Najsvetejšega, se naenkrat ustavi, ne ve se pa ali zaradi Najsvetejšega ali zaradi luči. Po kratkem odmoru je vlakovodja dal znamenje, da se naprej odrine, žugajoč strojevodju z globo. Ne vemo pa zakaj?

— Pravila za „Čevljarstvo zadrugo“ v Mirnu so potrjena. Ta zadruga s tako obrtjo je prva na Goriškem. Želeti je, da bi dobila v Mirnu med tamošnjimi čevljarji mnogo prijateljev in podpirateljev. V združenju je moč. Vsi naj se je oprimejo. Unazana medsebojna konkurenca, ki čevljarjem samim najbolj škoduje, naj z novo zadrugo izgine.

— Na študijski knjižnici v Gorici je razpisana služba praktikanta z letno plačo 1000 K.

— Pogreb pokojne gospe Križnič, ki se je vršil v nedeljo na Opčinah, je pokazal, da je bila pokojnica ljubljena od domačinov. Na grobu je govoril g. učitelj Ferluga. Pokojnica je zapustila 2 mala otročiča. Svetila ji večna luč!

— Društvo krščansko-mislečih učiteljev bo imelo izredni občni zbor v četrtek 5. novembra ob 10 $\frac{1}{2}$ dop. v prostorih S. K. S. Z. Na dnevnem redu so važne zadeve.

— Slov. kat. akad. teh. društvo „Zarja“ v Gradcu si je za zimski tečaj 1908—1909 izvolilo sledeči odbor: Predsednik: iur. Fran Kovač; podpredsednik: iur. Anton Ogrizek; tajnik: iur. Pavel Rupnik; blagajnik: iur. Vencel Polak; knjižničar: iur. Ivan Brazovič; gospodar: med. Ivan Benc; odb. namestnik: med. Ljudevit Kramberger.

— Lovski pes se je našel te dni. Nahaja se pri g. Ir. Tomsiču v Sovernjah hāt 113.

— Znižane vozne cene je dovolilo ministerstvo po državni železnici, za krmo, ki je namenjena za Primorsko, Štajersko in Koroško. Ministerstvo se pogaja tudi z južno železnico za zaižanje voznih cen.

— Cesar namerava prebiti dan 2. decembra, dan jubileja v Schöbrunnu pri Dunaju, kjer boče zbrana cela cesarska rodbina.

— Aretacija. — Te dni so aretirali v Gorici nekega mladeniča, ki je na sumu, da pripada laški anarhistički stranki.

— Slovenska zmaga. — Proti volitvam v Slov. Plajbergu na Koroškem, kjer so Slovinci v III. razredu propadli, so vložili utok, ki je bil ugodno rešen. Pri ponovnih volitvah, ki so se vršile 28. t. m., so Slovinci porazili Nemce. Slava!

— Občni zbor Trgovsko-obrtnega društva za Goriško je izvolil v odbor naslednje člana: Anton Jakončič, Čotič Peter, Gaspari Davorin, dr. D. Pac, Josip Zornik, Rudolf Drufovka, Martin Poveraj. Namestnika sta: Zajec Alojzij, Josip Boštjančič. Preglednika; Jernej Kopač, Josip Rovar. — Podrobno poročilo o društvenih namenih prinesemo prihodnjic.

— Grad Miramar boče od 1. novembra zopet odprt občinstvu in sicer od 10. do 12. predp. in od 2. do 4. pop.

— Nesreča. Karol Kodermac, star 16 let, iz Solkana so je te dni igral s puško. Po nesreči pa je puška počila in strel ga je zadel v levo nogo. Prepeljali so ga v bolnišnico usmiljenih bratov.

— Spet nesreča. Včeraj so prepeljali v mestno žensko bolnišnico 10letno Frančiško Bagno iz Nem. Rata. Na cesti je našla dinamitno patrono, jo pobrala in jo jela ogledovati. Nakrat pa se patrona razpoči in deklici je razsesarilo 3 prste, enega pa odneslo. Najbrže ji bodo morali vsled hudih ran roko odrezati.

— Našel je nekdo denarnico z drobitjem in sicer od Kamnega do Libušnjega. Kdor bi bil zgubil to, naj se obrne na Kamno hiš. št. 9.

— Umrl je — v Gorici znani trgovec z vinom Anton Darbo, ki je imel svojo zalogo vina na Fr. Jos. tekaljšču.

— Nesreča. — V Kostanjevici na Krasu je 27. t. m. 68-letni kmet And. Mulič stopivši iz svoje hiše čez prag tako nesrečno padel, da je takoj mrtev obležal. Nagle in neprevidene smrti, reši nas o Gospod.

— Pri koči na Poreznu so sredi oktobra t. l. neznan zlikovci povzročili precejšnjo škodo. Izruli so vrhu hriba nad kočjo 6 m visok železni strelovodni drog, odnesli mu konico in železno stalo, nadalje tri kašipotne table in dva stebra, na koja so bile table priščičene. Škode je okrog 50 K.

— Pomiloščen je — oni Viktor Pangerc, ki je umoril vipavskega dekana. Cesar mu je spremenil kaznen v dosmrtno ječo.

Naznanilo.

Odvetniška pisarna

dr. Frančiška Pavletič-a,

— odvetnika v Gorici, —

Josipa Verdi-ja tekališče štev. 32
(hiša Centralne posojilnice)

naznanja, da je uvedla nepretrgano poslovanje od 8. ure dopoldne do 3. ure pop.

Knjigoveškega učenca sprejme takoj
Iv. Bednarik Via della Croce.

Naznanilo.

Potrebuje se okoli 2200 m³ peska in okoli 1200 m³ gručca. Interesenti naj pošljejo pismene ponudbe kn. škof. ordinarijatu v Gorici, oz. naj se v ta namen osebno tam prijavijo. Čas priglasitve traja do sv. Martina 11. nov. t. l.

Lepa hiša

v solnem kraju z dvoriščem in vrtom, jako pripravna za kakega trgovca ali pa gostilničarja, se pod ugodnimi pogoji prodá. Več se zve pri gospej Katerini Levka, Via Scuola Agraria št. 20.

Epilepsija.

Kdor trpi na epilepsiji, bolezen sv. Valentina in na drugih sličnih boleznih, ta naj se obrne na privilegirano lekarno **Scenen-Apotheke, Frankfurt A.** dobi tozadevno brošuro brezplačno.

Na predvečer

2.

decembra

bodo velike razsvitljave v proširnej Avstriji katere preskrbi — po naročilih — naš pyrotehnik **FERD. MAKUC** v Gorici, ulica Mattioli št. 43.

ZAHVALA.

Podpisani izrekati iz dna duš naj iskrenejo zahvalo vsem, ki so nam povodom prerane smrti naše nepoza ne

MARICE

izrekali svoje sožalje, vsem ki so to sočutje z nami kazali že za časa boleznih blage pokojnice in vsem, ki so jo v toli ogromnem številu od blizu in daleč spremili k večnemu počitku. Posebej pa izrekamo zahvalo veleč. duhovščini, cenj. družinama gg. Jamšek in Logar ki so nam čeli čas boleznih stali z pomočjo na strani, slav. pevskemu društvu „Zvon“ za ginljive žalostinke, g. Štefanu Ferluga na pretrosljivem nagrobnem govoru in vsem njim ki so darovali mnogoštevilne krasne vence. Vsem, vsem, ki so nam bili v tolažbo ob tem groznem udarcu, izrekamo še enkrat zahvalo iz dna srcá.

Kanal — Opčine, 26. oktobra 1908.

Rodbini: Kriznič — Drašek.

Stavbena tvrdka

Znidarčič & Stepančič

Gorica

Tržaška ulica številka 29.

se priporoča sl. občinstvu in drugim korporacijam za izdelovanje vsakovrstnih stavbenih del.

Prevzema nadzorstvo in izdelovanje načrtov ter statičnih računov.

Za obila naročila se toplotno priporočata

Znidarčič & Stepančič.

Poprava in komisijska zaloga dvokoles in šiva njih strojev pri

Batjelu
Gorica

Via Duomo 3-4.

Prodaja tudi na mesečne obroke. Ceniki franko. Stara dvokolesa se emalirajo po ceni z ognjem.

Telefon št. 72

Poštnohran. rač. št. 51.292

„CENTRALNA POSOJILNICA“

V GORICI

registrovana zadruga z omejeno zavezo v lastni hiši
M M Corso Giuseppe Verdi št. 32, I. nadstropje M M

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan in jih obrestuje od 1. jan. 1908 dalje po 5%. Daje posojila na menice po 6 1/2% in na vknjižbo po 5 1/2%. Dalje daje posojila na 5-letno mesečno odplačevanje ki znaša od vsacih 100 K 2 na mesec

Stanje hran. vlog dne 31. dec. 1907 K 1,816.352.73
Promet dne 31. decembre 1907 . . . K 5,457.131.53

— Izgotovljeno pohištvo —
lastnega izdelka priprosto
— in fino se dobi pri —

A. Černigoj-Gorica.

— Tržaška ulica 18. —

Izdeluje tudi stavbarska in cerkvenega dela.

Strojevni obrat.

Izvrstno pecivo

priporoča spoštovanim meščanom in okoličanom pekovski mojster

JAKOB BRATUŠ

v Gorici Šolska ulica št. 6.

V zalogi ima in prodaja moko prve vrste Majdičevega mlina.

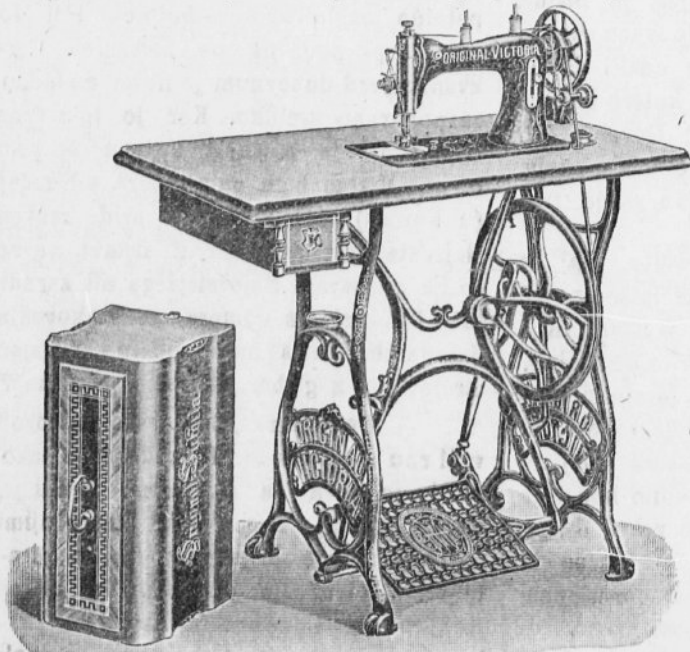
Anton Kuštrin,

trgovec v Gorici
Gospodarska ulica št. 25

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Ceylon, Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljnsveče prve in druge vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Znidarčič & Valenčič. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina iz Kranja in iz Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

CENJ. DAME IN GOSPODJE — POZOR!

Imate že šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovjšo marko „Original-Viktoria“ in najboljšega izdelka. Po dolgoletnih skušnjah sva prišla do prepričanja, pa ostane „Original“ vedno le najboljši.

Original-Viktoria stroji delajo še po 10 letni uporabi brezšumno.

Original-Viktoria stroji so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene.

Original-Viktoria stroji so najpripravnejši za umetno vezenje (rekamiranje). Tvrdka stavi na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje brezplačno.

Original-Viktoria stroji so najboljši izdelek vseh dosedaj obstoječih tovarov.

Za vsak stroj jamčiva 10 let.

Nikdo naj ne zamudi priliko ogledat si pred nakupom „Original-Viktoria“ stroje.

Edina zaloga „Original-Viktoria“ strojev in drugih šivalnih strojev, dvokoles „Puch“ orožja, municije in vseh lovskih priprav pri tvrdki,

Kerševani & Čuk — Gorica Stolni trg (Piazza Duomo) št. 9.